

[Jytte Andersen]

vokset katastrofalt. De økonomiske udsigter peger desværre i retning af yderligere forværring. Der kan ikke længere herske tvivl om, at det største samfundsproblem, vi har, er, at Danmark er gået i stå med ledighed og social og kulturel uro og utryghed til følge og med en afgørende trussel mod velfærdssamfundet og mod den enkeltes tryghed.

Flere og flere bliver ledige i længere og længere tid. Flere og flere får ikke fodfæste på arbejdsmarkedet. Socialkommissionen har bl.a. dokumenteret det, vi andre har argumenteret for i årevis, og sagt, at mangelen på reelle og varierede uddannelsesmuligheder for alle unge udgjorde et stort ungdomsproblem.

Efter vores opfattelse hører de unge hverken til i bistandssystemet eller i dagpengesystemet. Unge mennesker hører til i uddannelsessystemet, hvor de skal have en uddannelse, der giver kompetence fagligt såvel som alment.

Flere og flere skubbes i disse år også ud af arbejdsmarkedet. Antallet af sociale klienter, løntilskudspersoner, førtidspensionister og efterlønnere stiger med eksplosiv fart. Ikke fordi alle disse udstødte mennesker er mere uanvendelige, end de var i tider med god beskæftigelse, men alene fordi udbudet af mennesker, der vil arbejde, er større end efterspørgslen efter medarbejdere.

Sådan som vi ser det, går den politiske skillelinje imellem stræben mod at øge efterspørgslen efter medarbejdere, skabe nye varige job og hæve kvalifikationsniveauet på den ene side, og på den anden side at reducere og billiggøre udbudet af arbejdssøgende mennesker i dette land. Socialdemokratiet står på det synspunkt, at vi skal bruge vore kræfter på at øge efterspørgslen efter medarbejdere i stedet for, som mange borgerlige partier ustandselig bidrager til, at mistænkeliggøre de ledige og sætte spørgsmålstegn ved, om de nu også er rigtig ledige.

Udfordringen til det politiske system er kolossal, men desværre er lysten til at løfte og løse opgaverne på et solidarisk og socialt-humanistisk grundlag for beskeden, og man kan en gang imellem med stille undren spørge, hvorfor det mon er blevet mere attraktivt at investere i smarte, kreative og spekulative arrangementer i stedet for at investere i ny vækst og nye arbejdspladser.

Socialdemokratiets krav om fremme af styrkelse af voksenuddannelse, udvidelse af be-

skæftigelsen på bygge- og boligområdet samt fremrykning af offentlige investeringer i samfundsnyttige opgaver blev i nogen grad imødekommet ved vedtagelsen af dette års finanslov. Men hermed er vi kun nået et lille skridt på vejen. Med 320.000 ledige kan vi politikere ikke tillade os at lade det blive ved det. Vi skal vedvarende arbejde for flere almindelige og ordinære job.

Påstanden om, at det ikke kan lade sig gøre at skabe meningsfyldt beskæftigelse til alle, accepterer vi ikke. Vi ønsker et samfund, hvor en stor gruppe mennesker skal være med. Der er brug for alle, der skal være plads til alle, og der skal ikke være en stor gruppe mennesker, der hænger frit svævende i luften til spot og spe for dem, der måtte have det behov.

Men det er helt oplagt, at vi skal bruge flere og også mere utraditionelle virkemidler, end vi hidtil har gjort. Fuld beskæftigelse med traditionelle instrumenter er en illusion, men det drejer sig om at fastholde kravet om, at der skal være meningsfyldt beskæftigelse til alle, selv om vi ikke kan skabe fuld beskæftigelse med de traditionelle virkemidler, og det er lige så oplagt for os, at grænsen for, hvor mange løntilskudsordninger og kunstige jobtyper vi kan fremskaffe, er langt overskredet, hvis vi skal bevare det danske arbejdsmarked som et roligt og velfungerende arbejdsmarked, og det vil vi i Socialdemokratiet.

Et af vores store dagblade, Politiken, har i øjeblikket en føljeton under overskriften »Spildte kræfter«. Den understreger vel med al ønskelig tydelighed, at tilskudsordninger af den ene eller den anden art kun kan anvendes som en midlertidig løsning, og de virker aldeles uhensigtsmæssigt i en så hård og vedvarende beskæftigelseskrise som den, Danmark finder sig i i disse år.

Man kan så vælge at sige, at det må vi stoppe her og nu, og dermed vil man i realiteten overlade 65.000 ledige til enten total passivitet på bistanden eller på dagpenge, og det vil Socialdemokratiet ikke. Vi vil gerne være med til at kigge på løntilskudsordningerne, vi vil gerne være med til at afskaffe dem, men svaret på arbejdsløshedsproblemet er ikke en afskaffelse af løntilskudsordningerne her og nu. Svaret på arbejdsløshedsproblemet er, at vi skal skaffe flere ordinære job, vi skal skaffe flere uddannelsesmuligheder, vi skal etablere nogle bedre